

Sammanläggning av underrättelser på arbetslöshetskassorna

Rapport 2019:2



Om IAF

IAF har regeringens och riksdagens uppdrag att verka för att arbetslöshetsförsäkringen ska fungera som en omställningsförsäkring.

IAF har bemyndigande att utfärda föreskrifter inom arbetslöshetsförsäkringen.

I instruktionen uttrycks att IAF ansvarar för tillsyn över arbetslöshetsförsäkringen, arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingens handläggning av ärenden som har samband med arbetslöshetsförsäkringen.

IAF ska också följa utvecklingen på arbetslöshetsförsäkringens område och ta de initiativ till åtgärder som uppföljningen ger anledning till.

Dessutom har IAF tillsyn över Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans arbete med sanktioner inom aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen och etableringsersättningen.



Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Bakgrund.....	6
Resultatet av den fördjupade rättsutredningen	9
Gällande rätt	13



Sammanfattning

Omfattande ändringar genomfördes i sanktionsbestämmelserna i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF, hösten 2013, genom att flera nya och korta sanktioner, benämnda åtgärder, infördes. Samtidigt gjordes det även vissa ändringar i de allmänna villkoren för ersättning.

Åtgärder aktualiseras när arbetslösa personer som uppstår eller gör anspråk på arbetslöshetsersättning agerar på ett sådant sätt att rätten till ersättning kan ifrågasättas av Arbetsförmedlingen. I det fallet ska en underrättelse skyndsamt skickas till arbetslöshetskassan för en bedömning av om den enskildes handlingssätt ska föranleda en åtgärd.

Åren före införandet av åtgärdsbestämmelserna inkom det några tusen underrättelser årligen till arbetslöshetskassorna. Idag hanterar dessa tillsammans cirka 200 000 underrättelser per år. Den stora mängd underrättelser som de nya åtgärdsbestämmelserna ger upphov till, leder till anhopningar av underrättelser.

Åtgärdsreglerna är avsedda att ha en handlingskorrigerande effekt. De stora volymerna, och att underrättelserna ofta samlas på hög, gör det svårt att hålla på den principen och samtidigt upprätthålla rättssäkerheten i handläggningen.

När flera underrättelser inkommer samtidigt eller nära varandra i tiden och avser samma åtgärdstrappa, lägger arbetslöshetskassorna i allmänhet samman dessa. Sammanläggning innebär att arbetslöshetskassan beslutar om åtgärd i endast ett av ärendena, i allmänhet det äldsta, medan övriga underrättelser som kommit in avskrivs.

IAF genomförde under delar av 2017 och 2018 en fördjupad rättsutredning, som förutom en traditionell rättsutredning omfattade kartläggning av arbetslöshetskassornas handläggning av underrättelser samt analys av statistik. Utredningen utfördes inom ramen för IAF:s uppdrag att medverka till förtydliganden av regelverket. Syftet var att närmare undersöka arbetslöshetskassornas tillämpning av sammanläggning och vid behov göra en framställan om lagändring till regeringen.



Kartläggningen visade att sammanläggning används återkommande i handläggningen av underrättelser. Sammanläggning förekommer dock i olika omfattning på arbetslöshetskassorna.

Kartläggningen visade vidare att när sammanläggning används är det inte bara omständigheterna i den enskilda underrättelsen som blir avgörande för utgången i ett ärende, utan även sådant som till exempel om den sökande lämnar kassakorten löpande eller flera på en gång kan få betydelse för hur en underrättelse hanteras och vad den resulterar i hos arbetslöshetskassan. Det betyder att sökande som befinner sig i likartade situationer ibland kan komma att behandlas olika vid handläggningen av underrättelser.

Arbetslöshetskassornas extensiva tillämpning av åtgärdsbestämmelserna saknar stöd i lagen.

Arbetslöshetskassorna har uppgett att de tillämpar sammanläggning för att syftet om en handlingskorrigerande effekt ska kunna uppnås. En del sökande riskerar annars att med en gång hamna i slutet av åtgärdstrappan. Stora flertalet arbetslöshetskassor är enligt vad de uppgav i kartläggningen för en reglering av sammanläggning som kan säkerställa en likabehandling av de ersättningssökande.

Det ställs extra höga krav på rättssäkerhet vid påförande av sanktioner. Den extensiva tillämpningen av bestämmelserna leder till en bristande likabehandling av de sökande, och till att upptrappning av åtgärder inte alltid sker vid misskötsamhet på det sätt som varit avsikten med åtgärdsbestämmelserna. Ersättning riskerar därmed att betalas ut felaktigt. Sammanläggningen leder också till bristande förutsebarhet för de sökande, eftersom kopplingen mellan en persons handlande och det beslut som detta resulterar i inte blir tydlig.

För att helt komma tillrätta med den bristande rättssäkerhet som sammanläggning av underrättelser ger upphov till samt för att ge förutsättningar för att uppnå syftet med reglerna, är det enligt IAF:s bedömning nödvändigt med en totalöversyn av åtgärdsbestämmelserna. I avvaktan på en sådan översyn kommer IAF att till regeringen lämna ett mindre antal förslag till ändringar i ALF.



Bakgrund

Bakgrunden till en fördjupad rättsutredning

Nya bestämmelser¹ om sanktioner, benämnda åtgärder, infördes i lagen om arbetslöshetsförsäkring, ALF, hösten 2013.² Samtidigt genomgick de allmänna villkoren för ersättning vissa ändringar och bestämmelserna om nedsättning av dagpenning upphävdes. Åtgärdsbestämmelserna syftar bland annat till att skapa en bättre kontroll och uppföljning av individens arbetssökande, göra åtgärdssystemet mer proportionerligt i förhållande till de enskildas handlingar samt till att ge de enskilda möjlighet att rätta till felaktiga handlingssätt.

Åtgärder aktualiseras när arbetslösa personer som uppbär eller gör anspråk på arbetslöshetsersättning agerar på ett sådant sätt att rätten till ersättning kan ifrågasättas av Arbetsförmedlingen. I de fallen ska en underrättelse skyndsamt skickas till arbetslöshetskassan för en bedömning av om den enskildes handlingssätt ska föranleda en åtgärd.

De nya bestämmelserna om sanktioner har varit i kraft i över 5 år. Åren före införandet av åtgärdsbestämmelserna inkom det några tusen underrättelser årligen till arbetslöshetskassorna. Idag hanterar dessa tillsammans cirka 200 000 per år.³ Den stora mängd underrättelser som åtgärdsbestämmelserna ger upphov till, leder till anhopningar av underrättelser. Stora flertalet underrättelser som lämnas avser misskötsel vid arbetssökandet.

IAF har följt tillämpningen av bestämmelserna sedan införandet. I flera uppdrag har IAF noterat stora skillnader mellan arbetslöshetskassorna ifråga om prövnings- och sanktionsgraden i handläggningen av underrättelser.⁴ Enligt en rapport från 2017 prövar arbetslöshetskassorna mellan 33 och 58 procent av de underrättelser som kommer in.⁵ Sanktionsgraden på arbetslöshetskassorna varierar mellan 68 och 96 procent.

I rapporten redovisar IAF flera tänkbara förklaringar till skillnaderna. En förklaring ansåg IAF vara att avskrivning och bifall inte används enhetligt på

¹ Prop. 2012/13:12, Åtgärder inom arbetslöshetsförsäkringen m.m. s. 21-22.

² Sanktioner benämns i och med ändringarna den 1 september 2013 åtgärder. Se prop. 2012/13:12, Åtgärder inom arbetslöshetsförsäkringen m.m.

³ Se bl.a. IAF:s rapport 2017:6 om underrättelser och sanktioner för personer med arbetslöshetsersättning.

⁴ IAF:s rapport 2015:20, Arbetslöshetskassornas sanktioner, 2014 och första kvartalet 2015, IAF:s rapport 2016:23, Sanktioner inom aktivitetsstödet och arbetslöshetsförsäkringen, IAF:s rapport 2017:6, Underrättelser och sanktioner för personer med arbetslöshetsersättning.

⁵ IAF:s rapport 2017:6, Underrättelser och sanktioner för personer med arbetslöshetsersättning.



arbetslöshetskassorna. Andra orsaker kunde vara skillnader i tillämpningen av godtagbara skäl och att andelen ersättningstagare som svarar på en kommunikering varierar stort mellan arbetslöshetskassorna.

IAF har i en tidigare rapport redovisat att arbetslöshetskassorna uppgivit att avskrivning sker⁶ när ersättningsrätt saknas och när underrättelser läggs samman eller återkallas på grund av att det rör sig om dubletter. Prövningsgraden påverkas av hur vanliga nämnda orsaker till avskrivning är. Det görs vid avskrivning inte någon prövning av underrättelsen.

Sammanläggning av underrättelser var, som framgått ovan, en av förklaringarna till skillnader ifråga om prövnings- och sanktionsgraden i handläggningen av underrättelser hos arbetslöshetskassorna. Vid sammanläggning läggs flera underrättelser som rör en person och som avser samma åtgärdstrappa ihop, istället för att dessa handläggs och bedöms var för sig. Underrättelserna har i allmänhet inkommit samtidigt eller med kort tids mellanrum till arbetslöshetskassan.

Det var i den granskning som genomfördes 2017 inte möjligt att få fram statistik om hur vanligt det är med sammanläggning på arbetslöshetskassorna. IAF gjorde därför istället en uppskattning av detta och av hur hanteringen fördelar sig över arbetslöshetskassorna.⁷

Enligt IAF:s beräkningar i granskningen sammanlades uppskattningsvis 5 855 underrättelser under 2016, vilket motsvarar 5 procent av alla avskrivna underrättelser. I 80 procent av fallen bedömdes sammanläggningen ha omfattat två underrättelser, i 17 procent tre till fyra underrättelser och i resterande fall kan antalet underrättelser som lagts ihop ha varit upp till elva stycken. I samtliga fall har prövningen endast lett till en åtgärd. Andelen avskrivna underrättelser till följd av sammanläggning uppskattades variera mellan 0 procent och 8 procent hos arbetslöshetskassorna.


År 2017 beräknas knappt 4 procent av alla avskrivningar på arbetslöshetskassorna ha skett mot bakgrund av sammanläggning.⁸ Sammanläggning ska därmed ha varit orsaken till avskrivning av en underrättelse i 5 345 fall.

IAF genomförde under delar av 2017 och 2018 en fördjupad rättsutredning, som förutom en traditionell rättsutredning omfattade kartläggning av

⁶ IAF:s rapport 2017:6, Underrättelser och sanktioner för personer med arbetslöshetsersättning, vilken hänvisar till IAF:s rapport 2016:23, Sanktioner inom aktivitetsstödet och arbetslöshetsförsäkringen.

⁷ IAF:s rapport 2017:6, Underrättelser och sanktioner för personer med arbetslöshetsersättning.

⁸ Statistik framtagen i samband med kartläggningen.



arbetslöshetskassornas handläggning av underrättelser samt analys av statistik. Syftet vara att närmare undersöka arbetslöshetskassornas tillämpning av sammanläggning och att vid behov göra en framställan om lagändring till regeringen. Utredningen genomfördes inom ramen för IAF:s uppdrag att medverka till förtydliganden av regelverket.

Rättslig reglering

Lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF, innehåller inte några regler om sammanläggning av underrättelser.

Enligt regelverket är en upptrappning av åtgärder avsedd när en arbetssökande upprepade gånger agerar på ett sådant sätt att det föranleder att ersättningsrätten ifrågasätts. Förarbetena innehåller vissa uttalanden ifråga om möjligheterna att i vissa situationer göra undantag ifrån kravet på upptrappning.⁹ Det anses enligt dessa inte rimligt att se flera anvisningar till arbete samma dag som flera underrättelsetillfällen, och som därför skulle kunna leda till flera åtgärder. Om flera anvisningar når en sökande under en sådan begränsad tid som en dag, bör de istället betraktas som ett underrättelsetillfälle vid bedömningen av om ett förhållande har upprepats.

I Arbetsmarknadsutskottets betänkande¹⁰ uttalas att resonemanget borde utvidgas till att också omfatta exempelvis det fall där flera av de arbeten som den sökande har blivit anvisad har samma sista ansökningsdag. I betänkandet framhålls även vikten av att den sökande förstår vad som förväntas av honom eller henne, för att tiden i arbetslöshet ska bli så kort som möjligt och arbetslöshetsförsäkringen kunna fungera som en omställningsförsäkring.

Det saknas rättspraxis som ger närmare vägledning om när sammanläggning får användas vid tillämpningen av åtgärdsbestämmelserna. Det finns äldre domar som rör sammanläggning, men dessa behandlar nedsättning¹¹ som inte har någon motsvarighet i nu gällande åtgärdssystem. Nedsättning var en sanktion som ledde till kännbara ekonomiska och mer långvariga konsekvenser för de sökande jämfört med dagens åtgärder.¹² De nu gällande åtgärdsreglerna har även i övrigt en utformning som väsentligt skiljer sig ifrån de sanktionsregler som fanns tidigare.

⁹ Prop. 2012/13:12, Åtgärder inom arbetslöshetsförsäkringen m.m. s. 38-40.

¹⁰ Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2012/13:AU6, Åtgärder inom arbetslöshetsförsäkringen, m.m., s. 22-23.

¹¹ Se Kammarrättens i Stockholm dom den 31 mars 2006 i mål nr 2771-05 och Kammarrättens i Stockholm dom den 31 mars 2006 i mål nr 4875-05.

¹² Prop. 2012/13:12, Åtgärder inom arbetslöshetsförsäkringen m.m., s. 30.



Metod

Den fördjupade rättsutredning som IAF genomfört inleddes med en omfattande kartläggning, där arbetslöshetskassorna skriftligen fick besvara frågor om handläggningen av underrättelser. IAF besökte även fem arbetslöshetskassor¹³ vilka tillämpar sammanläggning av underrättelser. Det huvudsakliga syftet med utredningen var att få en bild av i vilka situationer som arbetslöshetskassorna använder sig av sammanläggning och orsakerna till detta. Arbetslöshetskassorna fick också uppge hur de såg på behovet av en lagreglering rörande sammanläggning.

I kartläggningen besökte IAF dessutom Sveriges a-kassor för att få information om det elektroniska utbytet av uppgifter mellan Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna i handläggningen av underrättelser. Organisationen fick samtidigt möjlighet att lämna sin syn på en eventuell lagreglering rörande sammanläggning.

Arbetsförmedlingen har fått del av och möjlighet att yttra sig över arbetslöshetskassornas synpunkter på underrättelsernas kvalitet och på kontakterna med myndigheten. Arbetsförmedlingen fick också svara på frågan om vilken information från arbetslöshetskassorna som den har tillgång till vid utöandet av kontrollfunktionen i arbetslöshetsförsäkringen.


Resultatet av den fördjupade rättsutredningen

Användningen av sammanläggning och dess konsekvenser

Kartläggningen inom den fördjupade rättsutredningen bekräftade vad tidigare granskningar som IAF har utfört visat, nämligen att åtgärdssystemets utformning gör att det inte är ovanligt att det kommer in flera underrättelser på en gång eller med kort tids mellanrum gällande en sökande och som avser samma åtgärdstrappa. Ibland hinner även ytterligare underrättelser komma in under handläggningen av en eller flera underrättelser.

I samband med införandet av de nya reglerna har det bland arbetslöshetskassorna utvecklats en praxis, vilken innebär att en underrättelse rörande en sökande i vissa situationer läggs samman med en eller flera andra underrättelser rörande honom eller henne. I allmänhet är det den äldsta underrättelsen som arbetslöshetskassan

¹³ De fem arbetslöshetskassor som IAF besöktes var Arbetslöshetskassan Alfa, IF Metalls arbetslöshetskassa, Arbetslöshetskassan för service och kommunikation, Småföretagarnas arbetslöshetskassa och Unionens arbetslöshetskassa.



utreder och fattar beslut om. Vid sammanläggning beslutas endast om en åtgärd, eftersom övriga underrättelser avskrivs av arbetslöshetskassan.

Arbetslöshetskassorna har uppgett att de tillämpar sammanläggning för att syftet om en handlingskorrigerande effekt ska kunna uppnås. En del sökande riskerar annars att hamna direkt i slutet av åtgärdstrappan. Arbetslöshetskassorna stödjer sin tolkning på ett handläggarstöd från Sveriges a-kassor.¹⁴

Kartläggningen visade att sammanläggning inte förekommer bara i undantagsfall hos arbetslöshetskassorna, utan detta används återkommande i handläggningen av underrättelser. Omfattningen av sammanläggningen varierar dock mellan dessa.¹⁵ På en del arbetslöshetskassor förekommer sammanläggning sällan eller inte alls.

Enligt vad arbetslöshetskassorna uppgav i kartläggningen, leder användningen av sammanläggning ibland till att handläggningen påverkas av yttre faktorer, vilka då blir avgörande för om underrättelser leder till en åtgärd eller inte. Sådana faktorer är till exempel arbetslöshetskassornas handläggningstider, kommuniceringstiden i ärendena, om de sökande lämnar kassakorten fortlöpande eller flera samtidigt, om det är fråga om förstagsprövning eller om den sökande har en pågående ersättningsperiod. De sökande riskerar till följd av detta att i likartade situationer behandlas olika vid tillämpningen av åtgärdsbestämmelserna.

Arbetslöshetskassornas extensiva tillämpning av regelverket leder enligt IAF:s bedömning i rättsutredningen till en bristande rättssäkerhet av de sökande vid tillämpningen av åtgärdsbestämmelserna. En annan konsekvens av sammanläggning är att den upptrappning av åtgärder som enligt bestämmelserna ska ske vid upprepad misskötsamhet uteblir, vilket medför en risk för att ersättning betalas ut felaktigt. När flera underrättelser läggs samman, minskar också de sökandes möjligheter att kunna se sambandet mellan den händelse som har föranlett en underrättelse och arbetslöshetskassans beslut. Detta gör att förutsebarheten och syftet med åtgärdsbestämmelserna motverkas.

Olika orsaker till sammanläggning

Arbetslöshetskassorna har, som tidigare framgått, uppgivit att de använder sammanläggning för att syftet om en handlingskorrigerande effekt ska kunna uppnås vid tillämpningen av åtgärdsbestämmelserna, och de sökande inte riskera att med en gång förlora sin rätt till ersättning.

¹⁴ Se IAF:s rapport 2017:6, Underrättelser och sanktioner för personer med arbetslöshetsersättning, s. 48.

¹⁵ IAF:s rapport 2017:6, Underrättelser och sanktioner för personer med arbetslöshetsersättning, s. 74.



Arbetslöshetskassornas sammanläggning av underrättelser har främst sin bakgrund i den stora mängd underrättelser som nuvarande åtgärdssystem, med fler, kortare och mildare åtgärder än tidigare, ger upphov till. Det stora antalet gör att underrättelser ofta samlas på hög.

I den meddelandebank som används av Arbetsförmedlingen förvaras alla underrättelser som upprättas avseende en sökande fram till det att han eller hon kommer in till arbetslöshetskassan med en ansökan om ersättning. Arbetslöshetskassorna inväntar kassakorten innan de fattar beslut med anledning av en underrättelse. Detta gör att flera underrättelser kan hinna genereras, och sammanläggning bli aktuell. Den ersättningsökande har möjlighet att vänta i upp till nio månader med att ansöka om ersättning.¹⁶ Om den sökande dröjer med sin ansökan, kan det bidra ytterligare till att underrättelser samlas på hög.

I kartläggningen fann IAF att ovan nämnda förhållanden utgör en utmaning för arbetslöshetskassorna. Några arbetslöshetskassor har i kartläggningen anfört att det skulle vara mer effektivt om det vore möjligt att handlägga en underrättelse direkt i samband med att en händelse i form av misskötsel inträffar.


Resultat

Arbetslöshetskassornas extensiva tillämpning av åtgärdsbestämmelserna saknar stöd i lagen.

IAF gjorde i utredningen bedömningen att en rättssäker och effektiv handläggning av åtgärder endast kan uppnås genom en lagreglering. Det ställs särskilt höga krav på rättssäkerhet vid påförande av sanktioner. Den bristande likabehandling i arbetslöshetskassornas handläggning som utredningen visade på är inte av det slaget att den kan omhändertas inom ramen för tillsynen. IAF ser inte heller att problemen kommer att kunna lösas i rättspraxis.

Det stora flertalet arbetslöshetskassor var i kartläggningen positiva till en lagreglering rörande sammanläggning som kan bidra till en ökad tydlighet och likabehandling i handläggningen av underrättelser. Dessa har tidigare efterfrågat förtydliganden ifråga om sammanläggning. Några arbetslöshetskassor har uppgivit att behovet av sammanläggning skulle kunna minska om kassakorten

¹⁶ Enligt framtagen statistik som avser nyinskrivna på Arbetsförmedlingen så skickar strax över hälften av de sökande in det första kassakortet omgående. Inom en månad har 82 procent skickat in sina första kassakort. 29,4 procent av de sökande har vid något tillfälle lämnat 5 kassakort eller fler samtidigt, 6 procent skickar 10 kassakort eller fler. Statistiken baserar sig på uppgifter inhämtade från arbetslöshetskassorna.



skickades in mer regelbundet av de sökande, något som skulle kunna uppnås genom att ansökningstiden kortas.

IAF gör bedömningen att en totalöversyn av åtgärdsbestämmelserna i ALF är nödvändig för att det ska gå att helt komma tillrätta med den bristande rättssäkerheten i handläggningen av underrättelser. I avvaktan på en sådan översyn kommer IAF att till regeringen lämna ett mindre antal förslag till ändringar i lagen. Avsikten med dessa är att ge bättre förutsättningar för att kunna upprätthålla rättssäkerheten samt att förbättra möjligheterna att uppnå syftet med reglerna.

I arbetet med rapporten har Niklas Ottosson, Magdalena Sinander och Gunilla Wandemo deltagit.

Rapporten har föredragits av Magdalena Sinander. I den slutliga beredningen av ärendet har Lena Aronsson och Gunilla Wandemo deltagit. Generaldirektören har beslutat i ärendet.

Katrineholm den 26 mars 2019

Peter Ekborg
Generaldirektör

Magdalena Sinander
Jurist



Bilaga

Gällande rätt

Bestämmelser om åtgärder i lagen om arbetslöshetsförsäkring, ALF

Bestämmelserna om åtgärder återfinns i 43-43 b §§ ALF samt i 45 § ALF.

I 43 § ALF finns bestämmelser som anger vad som blir följden av att som sökande missköta sitt arbetssökande.

Det anges där att en sökande ska varnas om han eller hon


1. utan godtagbart skäl inte medverkat till att upprätta en individuell handlingsplan,
2. utan godtagbart skäl inte lämnat en aktivitetsrapport till den offentliga arbetsförmedlingen inom utsatt tid,
3. utan godtagbart skäl inte besökt eller tagit kontakt med den offentliga arbetsförmedlingen eller en kompletterande aktör vid överenskommen eller på annat sätt beslutad tidpunkt,
4. utan godtagbart skäl inte sökt anvisat lämpligt arbete, eller
5. inte aktivt sökt lämpliga arbeten.

Om sökanden missköter arbetssökandet enligt första stycket vid upprepade tillfällen inom samma ersättningsperiod, ska han eller hon stängas av från rätt till ersättning.

Avstängningstiden ska vara 1 ersättningsdag vid det andra tillfället, 5 ersättningsdagar vid det tredje tillfället och 10 ersättningsdagar vid det fjärde tillfället. Vid ett femte fall av misskötsamhet under ersättningsperioden, har sökanden inte rätt till ersättning förrän han eller hon på nytt uppfyllt ett arbetsvillkor.

I 43 a § ALF anges konsekvenserna av att förlänga tiden i arbetslöshet. Enligt nämnda paragraf ska en sökande stängas av från rätten till ersättning i 5 ersättningsdagar, om han eller hon utan godtagbart skäl

1. avvisat ett erbjudet lämpligt arbete,
2. genom sitt uppträdande uppenbarligen vållat att en anställning inte kommit till stånd, eller
3. avvisat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program för vilket aktivitetsstöd lämnas.



Om sökanden förlänger tid i arbetslöshet enligt första stycket i anslutning till eller inom samma ersättningsperiod, ska han eller hon stängas av från rätt till ersättning i 10 ersättningsdagar vid det andra tillfället och i 45 ersättningsdagar vid det tredje tillfället. Om något sådant förhållande upprepas en fjärde gång under samma ersättningsperiod, har sökanden inte rätt till ersättning förrän han eller hon på nytt uppfyllt ett arbetsvillkor.

Den situation då den sökande orsakat sin arbetslöshet av något skäl regleras i 43 b § ALF. Enligt 43 b § ALF ska en sökande stängas av från rätten till ersättning i 45 ersättningsdagar, om han eller hon

1. utan giltig anledning lämnat sitt arbete,
2. på grund av otillbörligt uppförande skilts från sitt arbete,
3. utan giltig anledning lämnat ett arbetsmarknadspolitiskt program för vilket aktivitetsstöd lämnas, eller
4. uppträtt på ett sådant sätt att den offentliga arbetsförmedlingen återkallat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program för vilket aktivitetsstöd lämnas.

Den sökande ska dock stängas av i 20 ersättningsdagar om det är sannolikt att arbetet skulle ha varat högst 10 dagar eller om programmet skulle ha pågått i högst 10 dagar.

Om sökanden orsakar sin arbetslöshet enligt första stycket en andra gång i anslutning till eller inom samma ersättningsperiod, ska han eller hon på nytt stängas av från rätt till ersättning enligt första eller andra stycket. Om något sådant förhållande upprepas en tredje gång under samma ersättningsperiod, har sökanden inte rätt till ersättning förrän han eller hon på nytt uppfyllt ett arbetsvillkor.

45 § ALF reglerar vad som ingår i avstängningstiden. I den ingår enligt 45 § ALF dagar för vilka karenstid skulle ha tillgodoräknats eller dagpenning skulle ha lämnats, om avstängningen inte hade skett. Detsamma gäller dagar när den sökande utfört förvärvsarbete.

Avstängningstiden ska räknas från och med den dag då det förhållande som anges i 43-43 b §§ inträffat. Upprepas under pågående avstängningstid ett förhållande som medför avstängning på nytt, ska den nya avstängningstiden inledas vid utgången av den föregående avstängningstiden.

En avstängning får inte pågå längre än 112 kalenderdagar räknat från det avstängningsgrundande förhållandet. Om ny grund för avstängning inträffar under pågående avstängningstid, får avstängningen med anledning av det nya avstängningsgrundande förhållandet inte pågå längre än 112 kalenderdagar räknat från utgången av den föregående avstängningstiden.



Bestämmelser om ansökan om ersättning

Bestämmelserna om ansökan om arbetslöshetsersättning finns i 47-47 b §§ ALF samt i 30 § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring, ALFFo.

En ansökan om ersättning ges enligt 47 § ALF in till och prövas av arbetslöshetskassan. Den sökande ska lämna de uppgifter som behövs för bedömningen av hans eller hennes rätt till ersättning. Han eller hon ska på heder och samvete intyga att de lämnade uppgifterna är riktiga och fullständiga. En skyldighet finns också för en sökande att anmäla ändrade förhållanden av betydelse för rätten till ersättning.

Till ansökan ska ett arbetsgivarintyg bifogas med uppgifter om den sökandes arbetsförhållanden och även de uppgifter i övrigt som behövs för att bedöma hans eller hennes rätt till ersättning.

Medför det stora svårigheter för sökanden att skaffa ett intyg, får han eller hon styrka uppgifterna på något annat sätt. Arbetsgivaren ska på begäran utfärda intyget på en särskild blankett. Intyget och övriga uppgifter ska förvaras bland kassans handlingar.

47 a § ALF innehåller en tidsgräns för när en ansökan om arbetslöshetsersättning senast får ske. Där anges att en ansökan om ersättning ska göras inom nio månader från den sista dagen i den tidsperiod som ansökan avser för att rätten till ersättning för den tidsperioden inte ska gå förlorad, såvida det inte finns synnerliga skäl.

Av 47 b § ALF framgår att en anmälan om ändrade förhållanden enligt 47 § första stycket ska göras så snart som möjligt, och senast 14 dagar efter det att den sökande fick kännedom om förändringen.

I 47 c § ALF anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om den ansökan och särskilda blankett som avses i 47 §.

Enligt 30 § ALFFo ska en ansökan om ersättning hos en arbetslöshetskassa göras på den blankett som Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen bestämmer eller på något annat sätt som inspektionen bestämmer. Ansökan får överföras elektroniskt.

På den blankett som Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen bestämmer ska arbetsgivaren på begäran utfärda ett intyg om den arbetssökandes arbetsförhållanden och de uppgifter i övrigt som behövs för att bedöma sökandens rätt till ersättning.

POSTADDRESS:
IAF
Box 210
641 22 Katrineholm

TELEFON: 0150 - 48 70 00
FAX: 0150 - 48 70 02
EPOST: iaf@iaf.se
WEBB: www.iaf.se

